

บทคัดย่อ

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนา แต่เนื่องจากความล้มเหลวของระบบตลาดที่เกิดขึ้นจึงทำให้ภาครัฐต้องเข้าไปแทรกแซงในระบบเศรษฐกิจ ดังนั้นรัฐบาลจึงพยายามกระตุ้นและเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนขึ้น โดยในระยะแรกได้ใช้นโยบายการผลิตสินค้าเพื่อทดแทนการนำเข้า แต่ต่อมาเกิดข้อจำกัดหลายประการ รัฐบาลจึงได้เปลี่ยนมาใช้นโยบายการส่งเสริมการส่งออก จึงได้มีนักเศรษฐศาสตร์จำนวนมาก ที่ทำการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์หรือผลกระทบของการส่งออกที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งที่ผ่านมาได้ข้อสรุปที่ขัดแย้งกัน

ดังนั้นในการศึกษานี้จึงต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตของการส่งออกในลักษณะความเป็นเหตุเป็นผลกัน กรณีศึกษาประเทศไทย ในภาพรวม ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม และภาคบริการ ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการศึกษาทางด้านอุปสงค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ ได้ โดยใช้เครื่องมือทางเศรษฐมิติเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตของการส่งออก โดยจะทำการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผล (Causality) ของตัวแปรดังกล่าว ทั้งนี้การศึกษา Causality โดยใช้การทดสอบของ Granger's Causality Test

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตของการส่งออกนั้น ด้วยวิธีการของ Granger's Causality test นั้น โดยการใช้ข้อมูลแบบมูลค่าที่แท้จริง (real value) รายไตรมาสในปี 2539 – 2548 นั้นได้ข้อสรุปต่างๆ ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการเจริญเติบโตของการส่งออกในภาพรวมระดับประเทศมีความสัมพันธ์แบบทิศทางเดียว (Unidirectional Causality from Y to X) คือ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นสาเหตุทำให้การเจริญเติบโตของการส่งออกเปลี่ยนแปลง แต่การเจริญเติบโตของการส่งออกไม่เป็นสาเหตุทำให้การเจริญเติบโตของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลง ทั้งในรูปแบบของข้อมูลแบบมูลค่าที่แท้จริง (real rate) และรูปแบบของข้อมูลแบบอัตราการเจริญเติบโต (Growth rate)

ความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตของการส่งออกในภาคเกษตรกรรมในรูปแบบของข้อมูลมูลค่าที่แท้จริง (real value) มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Feedback or Bilateral Causality) นั่นคือ การขยายการส่งออกในภาคเกษตรกรรมจะมีผลสำหรับการเจริญเติบโตของประเทศไทย และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก็เป็นเหตุให้เกิดการขยายตัวของการส่งออกในภาคเกษตรกรรมด้วย เช่นเดียวกัน สำหรับผลการทดสอบในรูปแบบของข้อมูลอัตราการเจริญเติบโต (Growth rate) มีความสัมพันธ์แบบทิศทางเดียว (Unidirectional Causality from Y to X) คือ การเจริญเติบโตของการส่งออกภาคเกษตรกรรมไม่เป็นเหตุให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเปลี่ยน

ความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการเจริญเติบโตของการส่งออกในภาคอุตสาหกรรมมีรูปแบบความสัมพันธ์แบบทิศทางเดียว (Unidirectional Causality from Y to X) สำหรับกรณีทีวิเคราะห์จากข้อมูลแบบมูลค่าที่แท้จริง (real value) นั่นคือ การเจริญเติบโตของการส่งออกภาคอุตสาหกรรมไม่เป็นเหตุให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเปลี่ยน แต่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นเหตุให้การเจริญเติบโตของการส่งออกภาคอุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลง สำหรับกรณีทีวิเคราะห์จากข้อมูลแบบอัตราการเจริญเติบโต (Growth rate) พบว่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตของการส่งออกในภาคอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กันซึ่งกันและกัน หรือมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน (Feedback or Bilateral Causality) นั่นคือ การเจริญเติบโตของการส่งออกภาคอุตสาหกรรมเป็นเหตุให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเปลี่ยน และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ก็เป็นเหตุให้การเจริญเติบโตของการส่งออกภาคอุตสาหกรรม เปลี่ยนด้วยเช่นกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตของการส่งออกในภาคบริการมีรูปแบบความสัมพันธ์แบบทิศทางเดียว (Unidirectional Causality from Y to X) ทั้งจากการวิเคราะห์จากข้อมูลแบบมูลค่าที่แท้จริง (real value) และการวิเคราะห์จากข้อมูลแบบอัตราการเจริญเติบโต (Growth rate) นั่นคือ การเจริญเติบโตของการส่งออกภาคบริการไม่เป็นเหตุให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เปลี่ยน แต่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นเหตุให้การเจริญเติบโตของการส่งออกภาคบริการเปลี่ยน